

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

**І Н С Т Р У К Ц І Я
ОП № 27
з охорони праці
для електромонтера з ремонту
і обслуговування електроустаткування**

**м. Ірпінь
2026**

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ директора Коледжу
від 25.02.2026 р. № 23

**І Н С Т Р У К Ц І Я
ОП № 27
з охорони праці
для електромонтера з ремонту
і обслуговування електроустаткування**

1. Загальні положення

1.1. Дана інструкція для електромонтера з ремонту і обслуговування електроустаткування (далі - електромонтер) Відокремленого структурного підрозділу «Ірпінський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України» (далі - Коледж) з ремонту і обслуговування електроустаткування (далі - електромонтер) є нормативним документом, що містить обов'язкові для дотримання працівником вимоги з охорони праці при виконанні ним робіт, визначених його функціональними обов'язками на даному робочому місці.

1.2. До роботи електромонтером допускається:

- не молодше 18 років, яка має професійно-технічну освіту відповідного напрямку підготовки та має відповідне посвідчення;
- володіє достатніми теоретичними знаннями і професійними навичками;
- не має протипоказань до роботи за станом здоров'я;
- пройшов попередній і періодичний медичні огляди;
- пройшов навчання та перевірку знань з питань електробезпеки, охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях;
- пройшов вступний та первинний (на робочому місці) інструктаж з питань охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях та ознайомлений з даною інструкцією.

1.3. В процесі роботи електромонтер проходить:

- повторний інструктаж з питань охорони праці - 1 раз на 3 місяця;

- повторний інструктаж з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях - 1 раз в рік;
- навчання та перевірку знань з питань охорони праці - 1 раз на 1 рік;
- навчання та перевірку знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях - 1 раз на рік;
- навчання та перевірку знань з питань електробезпеки - 1 раз на 1 рік.

1.4. Інструкція встановлює порядок безпечного ведення робіт на робочому місці в приміщеннях Коледжу, де виконує доручену йому роботу.

1.5. В обов'язки електромонтера входить збереження майна в приміщеннях та на території Коледжу, проведення монтажу, ремонту, налагодження електроустаткування, його правильну технічну експлуатацію, проведення перевірок роботи обладнання з метою своєчасного виявлення несправності та її усунення, а також виконує інші функціональні обов'язки, згідно з посадовою інструкцією.

1.6. При виконанні робіт на даному робочому місці мають вплив такі шкідливі фактори:

- ураження електричним струмом;
- травмування;
- падіння з висоти;
- падіння предметів з висоти;
- порушення правил користування стрім'янкою, приставною та розсувною драбиною;
- аварійні ситуації, пов'язані з експлуатацією будівлі та приміщень.

1.7. Електромонтер має право відмовитись від дорученої роботи, не пов'язаної з його прямими обов'язками, якщо створилась небезпечна для його життя ситуація, або для людей, які його оточують і навколишнього середовища.

1.8. Електромонтер зобов'язаний:

- дотримуватись Правил внутрішнього розпорядку Коледжу;
- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території Коледжу;
- забезпечити безпечну експлуатацію обладнання, роботу електромережі, систем освітлення, вентиляції і кондиціювання та іншого обладнання на дорученій ділянці роботи (профілактичний огляд, технічне обслуговування, поточний ремонт тощо);
- знати і виконувати вимоги нормативних актів, інструкцій з питань охорони праці та цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях, правил користування засобами колективного та індивідуального захисту;
- утримувати в чистоті робоче місце, обладнання та дотримуватись правил особистої гігієни;
- бережливо ставитись до устаткування і обладнання, використовувати за призначенням інструменти, устаткування та засоби індивідуального захисту (для перенесення інструменту використовувати спеціальну сумку чи переносний ящик);
- зберігати і приймати їжу у встановлених і обладнаних для цього місцях;

- знати надання першої домедичної допомоги, потерпілим від нещасних випадків;
 - знати місця зберігання та вміти користуватись аптечкою, пожежним інвентарем, первинними засобами пожежогасіння, шляхами евакуації, а також знати номери телефонів для виклику екстрених аварійних служб ДСНС (101), поліції (102), швидкої допомоги (103);
 - не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці, пожежної безпеки та цивільного захисту;
 - проходити за затвердженими графіками медичні огляди;
 - проходити навчання, інструктажі та перевірку знань з питань охорони праці, пожежної безпеки та цивільного захисту;
 - негайно повідомляти безпосереднього керівника про ситуації, що загрожують життю і здоров'ю людей, а також пошкодженню майна;
 - застосовувати спецодяг та засоби індивідуального захисту, змінювати спецодяг у разі його забруднення;
 - виконувати тільки ту роботу, за якою пройдено інструктаж з питань охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях і до якої допущений;
 - при виявленні будь-яких несправностей обладнання, повідомити про це керівництво і до усунення неполадок до роботи не приступати;
 - забороняється приступати до роботи у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, а також в хворобливому або стомленому стані;
 - співпрацювати з керівництвом Коледжу у справі створення безпечних і нешкідливих умов праці, повідомляти про порушення вимог охорони праці, питань пожежної безпеки та цивільного захисту;
 - при травмуванні звернутись за медичною допомогою.
- 1.9. Особи, які порушили вимоги даної інструкції, несуть відповідальність відповідно до вимог чинного законодавства України.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. До оперативного обслуговування електричного устаткування та його ремонту допускаються електромонтери, які:

- знають основи електротехніки; будову різних типів електродвигунів постійного та змінного струму, захисних і вимірювальних приладів, способи захисту від перенапруги тощо;
- знають терміни випробувань захисних засобів та пристосувань, правила експлуатації і догляду за ними;
- знають оперативні схеми, експлуатаційні інструкції, особливості обладнання і пройшли відповідне навчання;
- володіють іншими знаннями і навичками відповідно до присвоєних розрядів та відповідають іншим кваліфікаційним вимогам згідно з посадовою інструкцією.

2.2. Електромонтер зобов'язаний:

- завчасно прийти на роботу;
- ознайомитися зі станом та режимом роботи устаткування на своїй ділянці особистим оглядом в обсязі, встановленому відповідною інструкцією;

- перевірити і прийняти інструмент, матеріали, ключі від приміщень, засоби захисту, оперативну документацію та інше;
- підготувати необхідні засоби індивідуального захисту.

2.3 Перед виконанням робіт з підвищеною небезпекою, які проводяться за розпорядженням або нарядом-допуском, переконатися в належному оформленні документації, пройти цільовий інструктаж та виконувати заходи передбачені нарядом-допуском, розпорядженням, вимогами Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

2.4 Видалити із зони проведення робіт сторонніх осіб, звільнити робоче місце від зайвих предметів і матеріалів, огородити робочу зону та встановити знаки безпеки.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Під час роботи електромонтер зобов'язаний:

- утримувати обладнання в технічно-справному стані;
- використовувати безпечні прийоми праці;
- користуватися спеодягом та іншими засобами індивідуального захисту за призначенням;
- не допускати на своє робоче місце сторонніх осіб;
- за необхідності правильно застосовувати засоби індивідуального та колективного захисту;
- дотримуватись правил з охорони праці, пожежної безпеки та цивільного захисту в Коледжі;
- відрегулювати рівень освітленості робочого місця;
- вести затверджену у встановленому порядку технічну і оперативну документацію.

3.2. Електромонтер, який користується в процесі основної роботи електроінструментом, заточувальними і свердлильними верстатами, а також виконує роботи, пов'язані з підвищеною небезпекою, повинен пройти додаткове навчання, здати іспит з улаштування та експлуатації цього обладнання чи інструменту.

3.3. Під час роботи не допускаються сторонні розмови, протягом робочого дня потрібно дотримуватися встановлених перерв у роботі згідно з затвердженими правилами внутрішнього трудового розпорядку. Забороняється:

3.4. Забороняється:

- виходити за межі території Коледжу, палити, вживати алкогольні напої та наркотичні речовини, курити в приміщеннях;
- працювати при недостатньому освітленні;
- залишати без нагляду електронагрівальні прилади.

3.5. Під час роботи здійснюється постійний контроль за справністю обладнання, інструментів, блокувальних, вмикаючих і вимикаючих пристроїв, сигналізації, електропроводки.

3.6. Перед проведенням ремонту електрообладнання необхідно зняти напругу в мережі не менше ніж у двох місцях та видалити запобіжники. Приступаючи до демонтажу електрообладнання, необхідно переконатись у відсутності напруги та вивісити при цьому на рубильнику або ключі управління плакат такого змісту: «Не вмикати - працюють люди».

3.7. Розбирання і збирання електрообладнання необхідно виконувати на верстатах чи спеціальних робочих столах або стійких стендах.

3.8. Під час роботи в електроустановках без зняття напруги на струмопровідних частинах або поблизу від них необхідно дотримуватися таких вимог:

- огородити розташовані поблизу робочого місця струмопровідні частини, що перебувають під напругою, і до яких можливий дотик;
- працювати в діелектричному взутті або стоячи на діелектричному килимку;
- застосовувати інструмент з ізолювальними рукоятками, чи користуватися діелектричними рукавицями;
- тримати ізолювальні частини засобів захисту за рукоятки до обмежувального кільця;
- користуватися тільки сухими і чистими ізолювальними частинами засобів захисту з непошкодженим лаковим покриттям;
- не торкатися ізоляторів електроустановки, що перебуває під напругою, без застосування електрозахисних засобів;
- не працювати у зігнутому стані, якщо у разі випрямлення відстань до струмопровідних частин буде меншою, ніж передбачена нормами;
- не застосовувати металевих драбин, не працювати стоячи на ящиках або інших сторонніх предметах;
- під час снігопаду, дощу, туману не допускається виконання робіт, які вимагають застосування захисних ізолювальних засобів.

3.9. Якщо потрібно користуватись стрем'янкою, драбиною, електромонтер має дотримуватися інструкції з охорони праці під час використання стрем'янок, приставних драбин, що діє в Коледжі. Стрем'янка, драбина має бути справною та з маркуванням про проходження перевірки.

3.10. Після закінчення ремонтних робіт електромонтер зобов'язаний у присутності працівників, які працюють на обладнанні, перевірити його справність і передати його в роботу.

3.11. Електромонтер забезпечує утримання робочого місця в порядку і чистоті, стежить за чистотою повітря в приміщенні, не допускаю утворення протягів.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після закінчення роботи необхідно привести в порядок робоче місце.

4.2. Відключити і знеструмити обладнання та світильники.

4.3. Прибрати інструменти і матеріали, що використовувались у виробничому процесі, в призначене для їх зберігання місце.

4.4. Повідомити безпосереднє керівництво про виявлені під час роботи неполадки і несправності обладнання та про інші фактори, що впливають на безпеку праці.

4.5. Здійснити інші заходи, передбачені посадовою інструкцією чи іншими нормативними актами.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. негайно припинити роботу, не допускати в небезпечну зону сторонніх осіб.

5.2. Доповісти про те, що сталося, директору Коледжу.

5.3. Якщо є потерпілі, надавати їм домедичну допомогу, при необхідності, викликати швидку медичну допомогу.

5.4. При виявленні пожежі або ознак горіння (задимлення, запаху гарі, підвищення температури тощо) електромонтер зобов'язаний:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону - **101**, керівництво Коледжу;
- при цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- прийняти всі можливі заходи щодо сповіщення й евакуації людей з небезпечної зони та схоронності матеріальних цінностей;
- у разі необхідності, знеструмити електрику будинку;
- самостійно приступити до гасіння пожежі тільки у випадку відсутності явної загрози власному життю та наявності можливості покинути небезпечне місце в будь-який момент гасіння пожежі;
- організувати зустріч підрозділів ДСНС та надати їм консультаційну та іншу допомогу в процесі аварії, гасіння пожежі;
- виконувати всі вказівки керівника робіт по ліквідації аварійної ситуації, пожежі, надзвичайної ситуації.